

Laatste nieuws: Jukt de minister over de sportvelden in Tanthof?

In haar brief aan de actiegroep van 26 februari 2008 heeft mevrouw Van der Hoeven aangegeven, mede gezien de uitspraak van de Raad van State inzake Zutphen, rekening te zullen houden met de trasering t.p.v. het Sportpark Delft-Zuid. Niets is echter minder waar; uit gesprekken van de actiegroep met bestuurders van het Sportpark blijkt dat TenneT zich ook hier gemeld heeft met de mededeling dat het tracé over het sportcomplex komt te lopen. Zou het zo zijn dat het tracé wel over het sportpark moet lopen omdat de hoogspanningsverbinding anders buiten het zoekgebied komt te liggen? (en de PKB over moet). Of hebben we hier hier te maken met een fraai stukje regie van het ministerie van EZ. Dat belooft nog wat! Is daar nog iemand op het Binnenhof??

Fragment brief mevrouw Van der Hoeven (26-02-2008):

Onlangs heeft de Raad van State in de Zutphen-uitspraak, kort gezegd, overwogen dat de brief van de minister van VROM waarin het advies wordt gegeven 0,4 mT te hanteren voor afstand tot gevoelige bestemmingen in nieuwe situaties, alleen een normering geeft voor de gevoelige bestemmingen woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen. De brief geeft geen normering voor andere gevallen, zoals gevallen die een andere verblijfsduur met zich brengen (bijv. sportvelden) en gevallen waarin een veel grotere belasting worden ondervonden dan 0,4 mT. De Afdeling leidt vervolgens uit de brief af dat het statistisch verband tussen em-velden en leukemie ook van belang kan zijn in andere gevallen, zoals sportvelden. Gelet hierop had naar het oordeel van de Afdeling ten aanzien van deze sportvelden nader onderzoek moeten worden gedaan. Naar aanleiding van deze uitspraak kan geconcludeerd worden dat de gevolgen voor sport- en recreatievelden apart zullen moeten worden beoordeeld. In Midden-Delfland is hier sprake van, bij de trasering wordt hier ook rekening mee gehouden. Overigens is uitgangspunt van VROM altijd geweest dat 'gevoelige bestemmingen' zich beperkten tot woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen (vanwege langdurig verblijf van kinderen). Sportvelden etc. vallen hier niet onder en hiervoor geldt niet de advieswaarde van 0,4 mT.

RIVM: "Wij maken ons grote zorgen over de gevolgen van ultrafijn stof"

In een artikel in de Volkskrant van 28 februari maakt de Fietsersbond bekend wat de gevaren zijn van ultrafijn stof voor de volksgezondheid. In een reactie zegt de toxicoloog Flemming Cassee van het Rijks Instituut voor de Volksgezondheid (RIVM) dat ultrafijn stof schadelijker is dan gewoon fijn stof. "Waarschijnlijk omdat de kleinere deeltjes gemakkelijker dieper in de longen kunnen doordringen." Het RIVM is het rijksinstituut dat eerder een geruststellend advies uitbracht over de relatie tussen ultrafijn stof en elektromagnetische velden van de 380 kV hoogspanningsmasten, die ten zuiden en westen van het Tanthof dreigen te worden geplaatst.

Sportpark Delft-Zuid beslaat de volle breedte van het zoekgebied

Gevaar ultrafijn stof eindelijk erkend

De uitdrukkelijke erkenning van de gevaren van ultrafijn stof voor de gezondheid door het RIVM nu wekt grote verbazing. Eerder had de regering opdracht gegeven aan het RIVM om deze gevaren te onderzoeken vanwege de discussie over de aan te leggen bovengrondse 380 kV-lijnen. Het RIVM rapport *Hoogspanningsleidingen en fijn stof* van G. Kelfkens en M.J.M. Pruppers kwam nog in november 2007 tot de volgende geruststellende conclusie:

"Voor zover nu bekend beïnvloeden bovengrondse hoogspanningslijnen de schadelijke effecten van fijn stof niet. Hoogspanningslijnen kunnen fijn stof soms wel elektrisch opladen, maar dat is te weinig om het meer dan normaal aan longen, luchtwegen en de huid te laten 'plakken'. Dit concludeert het RIVM uit een literatuuronderzoek in opdracht van het ministerie van VROM."

Deze conclusie uit dit rapport van het RIVM zal ook worden toegevoegd aan de Milieu Effect Rapportage (MER) over de aanleg van de 380 kV-leiding ten zuidwesten van Delft. Deze MER wordt verwacht in augustus 2008.

Alle ratten gingen dood

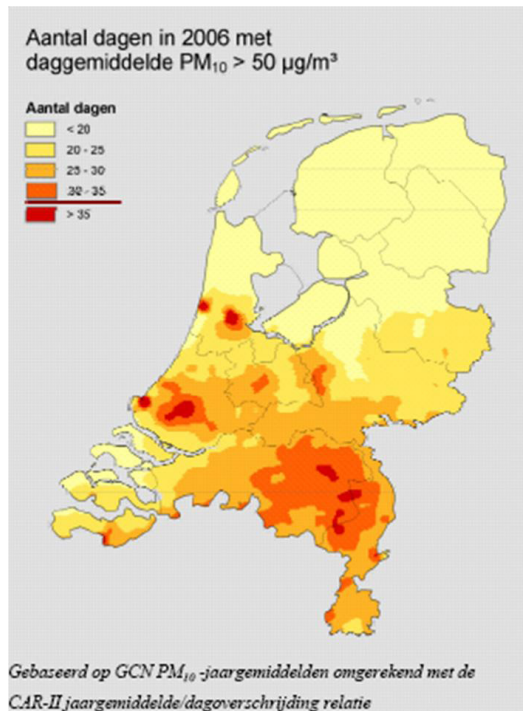
De Fietsersbond heeft wetenschappers naar de gevaren van fijn stof en ultrafijn stof laten kijken. Gerard Hoek, wetenschapper bij het IRAS, een instituut dat gespecialiseerd is in onderzoek naar de volksgezondheidsrisico's kent de gevaren van fijn stof en ultrafijn stof:

"Als je lucht met dit fijne stof inademt, komt het tot in de diepste holtes van je longen:"

Je neus, keel en longen kunnen het niet eruit filteren."

Hoek wijst op het volgende:

"Wie een dag door een grote, vervuilde drukke stad wandelt, kan 's avonds zwarte viezigheid uit zijn neus peuteren. Dat betekent dat je neus veel roet en ander stof heeft tegengehouden. Maar het ultrafijne stof is zo klein dat het moeiteloos door de filters van je lichaam dringt. Het komt in je bloed terecht en veroorzaakt daar ontstekingsreacties, waardoor je minder fit bent en je algehele gezondheid wordt aangetast. Ook kun je hart- en longproblemen ontwikkelen. Begin jaren negentig werd een experiment uitgevoerd met ratten. De dieren werden aan zeer hoge concentraties ultrafijn stof blootgesteld. Ze gingen er allemaal aan dood."

Omdat de gevaren van ultrafijn stof (PM 0,1) voor de Europese Unie nog maar relatief kort bekend zijn, is hier nog niets over vastgelegd. Wel zijn er normen voor het 'gewone' fijn stof (PM10). De EU-normen voor fijn stof beschermen de bevolking echter niet tegen ultrafijn stof.

Hoek zegt:

"Fijn stof en ultrafijn stof hangen maar matig met elkaar samen. Als er weinig fijn stof is, kan de concentratie ultrafijn stof wel hoog zijn."

Maar zonder wettelijke of wetenschappelijke normen is het moeilijk te beoordelen hoe hoog 'veilige' concentraties mogen zijn.

Misschien zal er dit voorjaar meer duidelijkheid komen. Het IRAS heeft tien internationaal bekende deskundigen uitgenodigd. Zij zullen, zo verwacht Hoek, praktische afspraken maken over het inschatten van de risico's van ultrafijn stof.

Gevaren geïoniseerd ultrafijn stof nog groter.

Zoals uit de uitspraak van toxicoloog Flemming Cassee van het RIVM nu blijkt, zijn ook bij dit instituut de ogen, of misschien beter gezegd de neusgaten opengegaan. Het verschil met de eerdere geruststellende rapport van november 2007 is wel heel erg groot. Bovendien maakte het RIVM in dat rapport nog geen verschil tussen de gevaren van 'gewoon' ultrafijn stof en geïoniseerd ultrafijn stof.

Zijn de gevaren van ultrafijn stof al groot genoeg; de gevaren van geïoniseerd fijn stof zijn nog groter. Door ionisatie vanwege het elektromagnetisch veld van hoogspanningslijnen krijgt het ultrafijn stof een elektrische lading. Hierdoor neemt het 'plakvermogen' van het ultrafijne stof in de kleine bloedvaten in longen, hart en hersenen nog verder toe. Dat is gebleken uit een studie door de NRPB (National Radiation Protection Board) van het Verenigd Koninkrijk. Het RIVM-rapport van november 2007 ontkent echter deze conclusie van de Engelse onderzoekers

Het actiecomité 'Delft zegt NEE tegen bovengronds 380 kV' heeft milieudeskundige prof. dr. L. Reijnders om commentaar gevraagd op het RIVM-rapport:

"Over het opladen van fijn stof door hoogspanningsleidingen en het verspreiden van extra geladen fijn stof bestaat geen meningsverschil tussen ondergetekende en de auteurs van het RIVM rapport. De discussie over de gezondheidseffecten van het opgeladen stof draait vervolgens om de vraag in hoeverre het onderzoek gedaan met een mal van de luchtwegen relevant is voor vergrote afzetting van een deel van het fijne stof in de longen.

Het NRPB meent van wel maar is overigens zeer voorzichtig in zijn daarop gebaseerde schatting, het RIVM vindt van niet. Mijn mening is dat er thans geen beter voor empirisch onderzoek gebruikt model voorhanden is dan genoemde mal, en dat de uit het onderzoek voortkomende gegevens in kwantitatieve zin met voorzichtigheid moeten worden gehanteerd. Dat komt overeen met de mening van de NRPB. De conclusie die de RIVM literatuuronderzoekers trekken uit het gegeven dat er nog geen beter model is dan de mal

namelijk dat een verhoogde afzetting zelfs niet aannemelijk is acht ik uit de lucht gegrepen. Ik vind ook niet dat de NRPB onvoorzichtig is geweest met zijn schatting. Maar ook als men onzeker wil zijn over de voorzichtigheid van de NRPB dan is er nog altijd voldoende reden voor het hanteren van het voorzorgbeginsel. Hetgeen in dit geval betekent: bij twijfel over de vraag hoezeer hoogspanningsleidingen het toch al grote risico van fijn stof verder vergroten: ondergrondse aanleg."

Duidelijke taal dus van professor Reijnders: de 380 kV moet ondergronds. Reijnders voegde er nog aan toe dat zijn conclusie voor ultrafijn stof des te meer geldt vanwege het al eerder aangegeven grotere 'plakvermogen' in de kleine bloedvaten.

Het actiecomité dringt er bij het RIVM op aan om de conclusie van het rapport van november 2007 aan te passen

EZ:"de tracéalternatieven zijn globaal aangegeven".

Kaarten blijken waardeloos

Enkele omwonenden hebben aangegeven dat TenneT grondonderzoek wil doen buiten het "zoekgebied" zoals aangegeven op diverse kaarten in de nota's en de site van Senternovem. De actiegroep heeft Senternovem om helderheid gevraagd en van EZ antwoord gekregen. De kaarten blijken waardeloos hoewel zij natuurlijk wel voor velen de basis waren voor de gevoerde discussie over de routing. Waar zouden de grenzen van de zoekgebieden eigenlijk liggen? Wat is de bandbreedte en waarom is dat niet vastgelegd? Wat zou betamelijk zijn? Velen voelen zich misleid. Is daar nog iemand op het Binnenhof?? Lees mee:

Geachte heer de Brabander,

Op de site van Senternovem zijn een aantal kaarten te downloaden van de zoekgebieden voor het toekomstige Randstad 380kV tracé.

Opvallend is dat verschillende kaarten die dezelfde deelgebieden omvatten verschillende informatie verschaffen. Zo is de begrenzingslijn van het zoekgebied, in deelgebied 1 (wateringen-zuid-west delft) teruggerekend naar de aangegeven schaal 46m meter dik. Dezelfde begrenzingslijn in deelgebied 2 (delft-zuid) is teruggerekend naar de aangegeven schaal 17,8m dik. Het is hierdoor onmogelijk een goed beeld te verkrijgen hoe breed de zoekgebieden nu in werkelijkheid zijn en waar de begrenzing loopt.

Graag verneem ik van u of het mogelijk is de CAD-tekening te verkrijgen waarop duidelijk is aangegeven:

- de positie van de begrenzingen,*
- de voorkeursvarianten*
- de alternatieven.*

Het antwoord van EZ:

Dhr De Brabander van Bureau Energieprojecten heeft mij gevraagd op onderstaande vraag van u te reageren.

De kaarten zoals die op de website staan, zijn de enige digitale kaarten die op dit moment beschikbaar zijn.

De tracéalternatieven die we op dit moment onderzoeken, zijn op die kaarten globaal aangegeven. Op het moment dat het MER beschikbaar komt (naar verwachting augustus) dan zullen ook kaarten beschikbaar komen waarop de tracéalternatieven nauwkeuriger staan aangegeven.

Voor wat betreft het zoekgebied het volgende: dit is niet hard begrensd. Het zoekgebied voor het tracé is bepaald in de pkb Randstad 380 kV verbinding, door middel van een tekst en een kaart. De kaart voeg ik hierbij. De bijbehorende tekst uit de pkb is als volgt:

Op basis van de voor deze planologische kernbeslissing opgestelde SMB / Habitattoets is het kabinet van mening dat de beste ruimtelijke inpassing van verbinding 15c tussen Wateringen en Zoetermeer globaal als volgt is (van west naar oost):

- 1. Vanaf het geprojecteerde 380 kV station Wateringen in zuidoostelijke richting gecombineerd met de bestaande 150 kV verbinding Wateringen-Delft, tot aan de Abtswoudsche polder.*
- 2. Vanaf de Abtswoudsche polder ongebundeld naar het 380 kV station Zoetermeer tussen de Vinex wijken van Berkel en Rodenrijs en Pijnacker door.*

Deze globale ruimtelijke inpassing van verbinding 15c is ook weergegeven op de kaart in bijlage 1. Deze ruimtelijke inpassing heeft dus een globaal karakter.

De lijnen op overige kaarten waarop het zoekgebied is aangegeven, geven dus niet hard de grens van het zoekgebied aan, en kunnen daarom ook van elkaar verschillen. De enige officiële geldige beschrijving in het zoekgebied is die uit de pkb. Daarbij moet worden opgemerkt dat ook de daarbij behorende kaart globaal is; de tekst is leidend.

*Met vriendelijke groet,
Caroline van Dalen*